

VETÄYTYMINEN

Jungklausen on käyttänyt pommien ja polttoaineen viimeisetkin varastot ja palaa rykmentin yhteyteen. Hän on täyttänyt tehtävänsä erityisen vaikeissa oloissa erinomaisesti. Mutta ei hän toki tule rauhallisiin oloihin luoksemme Oblivskajaankaan. Eräänä aamuna alkaa jalkaväen käsiaseiden tulitus kentän toisella puolella. Kuten myöhemmin toteamme, taistelee siellä erään toisen yksikön maahenkilöstö venäläisjoukkojen kanssa. Eräs säätiedustelulentäjä ampuu useita valopanoksia taivaalle hälytyksen merkiksi. Starttaan heti lentueen kanssa ja kentän välittömässä läheisyydessä näen hevosia ja satulasta laskeutuneita ratsastajia, iivanoita joka ikinen. Pohjoiseen leviää suunnaton lauma hevosia, miehiä ja materiaalia. Kelaan vähän korkeutta, en tunne torjunnan voimaa vielä ja haluan ensin saada yleisnäkymän asiasta. Pianhan sen käsitän – ratsuväkidivisioona tässä on hyökkäämässä kenenkään estämättä. Meistä pohjoiseenhan ei ole kiinteää rintamaa, joten sovjetit ovat päässeet soluttautumaan huomaamatta läpi uudelleen syntyneistä aukoista. Joukon pääosa on neljäviisi kilometriä lentokentästämmä ja kärki on kentällä. Oma jalkaväkeä ei ole tällä alueella, joten edessä on hätäpuolustautuminen aivan täysillä kierroksilla. Ensimmäisenä hakkaan tykistön pommeilla ja tykeillä²⁸ ennen kuin se ehtii ajaa tuliasemiin. Sen jälkeen hyökkäämme muiden osien kimppuun. Ratsuväkiyksikkö ilman hevoscantaansa on liikuntakyvytön ja menettää tais-

²⁸ Rudel muistaa hieman väärin, mallia Ju 87 D-5, jossa oli 20 mm:n siipitykit, St.G 2 sai ensimmäiset kappaleet vasta kesäkuussa 1943. Esim. joulukuun 1942 lopussa oli I/St.G 2:lla 41 kpl Ju 87 D-3 ja 4 Ju 87 D-1. Tämä oli noin puolet koko rykmentin koneista ja osoittaa, että se soti painopistealueella.

teluarvonsa. Siksi ei ole muuta vaihtoehtoa kuin ampua kaikki hevoset.

Herkeämättä starttaamme ja laskeudumme, kaikilla on kuumeinen kiire. Jos ei kaikki ole iltaan mennessä perusteellisesti tuhottu, on kenttämme yöllä vaarassa. Iltapäivällä havaitsemme muutamia neuvostopanssareita. Suurimmalla nopeudella ne vyöryvät kentän suuntaan. Meidän on tuhottava ne, muuten olemme auttamatta hukassa. Hyökkäämme pommein. Ne väistelevät. Pelkkä itsepuolustuksen pakko antaa meille ennennäkemättömän osumatarkkuuden. Taistelun jälkeen keräämme korkeutta ja lennämme lyhyintä tietä takaisin kentälle. Tunnen itseni tyytyväiseksi suoritetun työn ja onnistuneen torjunnan takia. Äkkiä huomaa tuolla edessä... aivan kentän reunassa... ei voi olla. Viimeinen neuvostopanssari on väistellyt pommitanssin ja aikoo kuitenkin perille. Yksinäänkin se voi ajella vapaasti ja ampua kaiken mäsäksi. Siispä alas matalalle välttämättä – hyvin tähdätty pommi tuhoaa panssarin parin metrin päässä kentän reunasta.

Illalla lennän seitsemännentoista sotalentoni tälle päivälle ja tarkastelemme taistelukenttää. On rauhallista, kaikki on tuhotu. Ensi yön nukumme varmasti häiriöittä. Viimeisen lentomme aikana on kentän ilmatorjunta mennyt asemistaan eteen eräänlaiseen sulkuasemaan siltä varalta, että ilmaantuisi vielä muutama henkiin jäänyt iivana ja pistääkseen ne juoksemaan toiseen suuntaan. En usko siihen henkilökohtaisesti. Muutamat karkuun päässeet ilmoittanevat mieluumminkin takana olevaan esikuntaan, että tämä entinen ratsuväkiyksikkö ei palaa enää ja sen voi poistaa vahvuuksista.

Vähän ennen joulua olemme vähän pitemmällä lännessä Morozovskissa. Siellä sattuu jotain samantapaista, iivana väijyy muutaman kilometrin päässä kentästä Urjupinskissa. Sää estää kokonaan lentoonlähdon. Joulukuun 24. päivänä pitäisi meidän ainakin väistää toiselle kentälle kaakkoon. Emme halua ottaa vastaan yöllä iivanan laskutusta aikaisemmista puolustautumatta. Sään jatkuva huononeminen pakottaa meidät kääntymään

lennolla takaisin ja viettämään joulun hyvällä onnella Morozovskissa. Kaikki ovat selvillä jouluaattona siitä, että vartiomiehet voivat antaa hälytyksen koska tahansa. Silloin meidän on puolustettava kenttää koneillamme. Ihan hyväksi ei olotilaansa tunne kukaan, toisista sen huomaa selvemmin, toisista huonommin. Huolimatta joululauluista ei oikeaa joulutunnelmaa synny. Pissarek on vetäissyt pullosta kunnolla – hän on tarrautunut Jungklauseniin ja tanssii niin kuin karhu huoneen läpi. Lentuetta se huvittaa ja kaikki synkät ajatukset ja kova halu lähteä lätkimään hellittää. Kaikki tuntevat olevansa samaa joukkoa, tulokoon mitä tulee.

Seuraavana päivänä saamme tietää, että sovjetit valtasivat vauhdilla 50 kilometriä lännessä olevan naapurikenttämme Tazinskajan, jossa on ilma-armeijamme kuljetuslentolaivue. Sovjetit ovat riehuneet siellä kauheasti, tovereiden ruumiit on osittain täysin silvottu, silmät kaivettu päästä ulos, nenät ja kovat leikattu irti.

Minkä mittaluokan Stalingradin katastrofi on saavuttanut, on selvästi nähtävissä. Joulupäivänä taistelemme Tazinskajan pohjoispuolella sekä kenttämme vierellä olevia voimia vastaan. Vähitellen tulee ilmavoimien yksiköitä takaa ja tänne eteen luodaan myös uusia huoltoyksiköitä. Hitaasti muodostuu kevyt voimaverho kenttämme eteen. Optimistit voisivat sanoa sitä rintamaksi; todellinen taistelukyky syntyy vasta kun vanhat divisioonat, jotka ilman omaa syytään lyötiin asemistaan taaksepäin, saadaan taas mukaan. Uuden tilanteen takia ei ole enää mahdollista tukea Tširin rintamaa samannimisen joen rannalla, niin kuin oli mahdollista Nishširskajasta ja Survikinosta. Tämä rintama on ensimmäinen uusi pysäytysasema itä-länsi-suunnassa pohjoisesta silmille tulevaa vihollista vastaan. Maa on täysin tasaista eikä tarjoa maaston puoleen mitään vaikeuksia; niin pitkälle kuin silmä siintää pelkkää aroa. Naamioimismahdollisuuksia oli vain niin sanotuissa balkoissa, maanpinnan halkeamissa tai rotkoissa, joiden pinta oli noin kymmenen metriä alempana kuin ympäröivän maaston. Ne olivat suhteellisen leveitä, niin

että usein ajoneuvot saattoivat seistä niissä, ei vain peräkkäin, vaan myös rinnakkain. Sellaisena koko maasto jatkui monta sataa kilometriä, Rostovista Staligradiin. Jos vihollista ei ollut näkyvillä, piileskeli se aina näissä lymyapaikoissa. Kirkkaalla kylmällä talvisäällä on aamun tunteina paljon sumua, usein se saapuu vasta, kun jo olemme startanneet. Eräällä lennolla Tširin rintaman suuntaan olemme juuri paluulennolla, kun äkkiä sakenee. Laskeudun heti lentueeni kanssa eräälle suurelle pellolle. Jalkaväkeä ei ole näkyvissä missään. Hentschel menee osa taka-ampujista mukanaan tutkimaan maastoa, onko vihollista läheisyydessä. Kolmen tunnin kuluttua he ovat tulleet jälleen takaisin. Viimeisen parin sadan metrin jälkeen he löytävät meidät huutellemalla, näkee tuskin kädenmitan päähän. Vähän ennen puoltapäivää repeää hieman ja vähän myöhemmin laskeudumme vaihatta kentällemme.

Tammikuu on pian taas ohi ja siirrämme kimpsumme tilapäisesti Tazinskajaan ennen kuin siirrymme Šahtyyn. Sieltä käsin taistelemme pääasiassa niitä vihollisvoimia vastaan, jotka uhkaavat Donetskin aluetta. Kun pitää lentää pitemmälle pohjoiseen, käytän lentueeni kanssa Vorošilovgradin kenttää. Täältä ei ole pitkä matka Donetskiin ja mahdolliset joen ylitysyhtymiset on helpommin torjuttavissa täältä. Jatkuvista sotalennoista ja Staligradin kamppailun kovuudesta johtuen on päivittäinen lukumäärämme ilmassa käynyt hyvin pieneksi. Koko laivueella on hetkittäin tuskin enemmän koneita kuin lentueella. Yksittäiset lennot kannattavat harvoin, lennämme osastona, jonka johto on useimmiten minulla. Koko Donetskin alue on täynnä teollisuuslaitoksia, pääasiassa kaivoksia. Jos sovjetit ovat päässeet niiden väliin, on taistelu heitä vastaan vaikeaa, siellä he ovat taitavia piiloutumaan ja naamioitumaan. Matalahyökkäykset tehdään piippujen ja kuljetustornien välissä ovat harvoin menestyksellisiä, ohjaajien on silmä kovana tarkkailtava ympäristöä ja esteitä eivätkä voi keskittyä maaliin.

Eräänä näistä päivistä juhlivat yliluutnantti Niermann ja Kufner ”syntymäpäivää”. Kamenskin luoteispuolella etsimme viholl-

lista, lähinnä panssarivaunuja, ja yksittäiset koneet olivat vähän irronneet muodostelmasta. Kufnerin koneen, jossa on Niermann mukana, takana roikkuu La-5. Sanon siitä hänelle. Niermann kysyy: "Missä?" Hän ei näe sitä koska La on hankkiutunut alas taakse. Nyt se jo ampuu aivan lähietäisyydeltä. Olin heti kaartanut kohti, mutta en uskonut, että kerkeäisin hätiin. Viime sekunnilla ammun sen pois hänen pyrstöltään. Nyt hänen on uskottava. Tästä lähtien ei Niermann enää väitä havaitsevan sa periaatteessa kaikkia hävittäjiä.

Sellainen "syntymäpäiväjuhla" oli oikein hauska ja tehdään monenlaisia kepposia, niin tässäkin. Viransijaisena meillä oli lääkäri, josta sotilaamme sanoivat, että hän sietää huonosti "ammunnan melua". Aamuyön varhaisina tunteina Jungklausen menee puhelimeen ja herättää yölevoltaan tämän tohtorin. Hän esittäytyy ilma-armeijan päällikkölääkäriksi:

"Valmistautukaa lentämään heti mottiin."

"Mitä, kuinka?"

"Teidän pitää heti valmistautua lentämään Stalingradin mottiin. Korvaatte siellä erään kollegan."

"Mitä, kuinka?"

Lääkäri asuu vain yhtä kerrosta alempana, ihmettelemme ettei hän kuule suoraan Jungklausenin kiljumista. Varmaankin niin kiihtynyt.

"Mutta kyllä kai Te tiedätte, että minulla on paha sydänvika?"

"Sen kanssa minulla ei ole mitään tekemistä, Teidän pitää mennä heti mottiin."

"Tiedätte kai, että minut on vasta äskettäin leikattu; eikö joku muu kollega olisi parempi tähän tehtävään?"

"Mutta hyvänen aika, ette voi olla vakavissanne! En voi uskoa, että Te noin haluaisitte vapautua tästä tehtävästä. Mihin me päädyimme, jos jopa Tekin kieltäydytte."

Emme saa pidäteltyä nauruamme. Seuraavana päivänä laukoo lääkäri aivan kuohuksissaan ympäriinsä ja kertoo tärkeillen jokaiselle, joka vain suostuu kuuntelemaan, että hänet ehkä "ve-

detään mukaan tähän äärimmäisen vaaralliseen tehtävään”. Parin päivän päästä hän on ymmärtänyt kujeen ja saa siirron. Parempi meille, parempi hänelle.

Näinä päivinä käytämme Rovenkin kenttää aivan lyhyen aikaa ja siirrymme sitten Golovkaan, joka on Stalinon, Donetskin teollisuusalueen keskuksen, lähellä. Lumen paljous estää lentotoimintaamme. Kestää kauan ennen kuin koko laivue on ilmassa.

Minulle tulee uutena upseeritäydennyksenä täällä luutnantti Schwirblatt²⁹ ja heti ensimmäisellä sotalennolla hän joutuu lentämään kanssani yksin Artemovskin alueelle. Olen ilmassa vähän aikaisemmin, koska hänellä on lumen takia vaikeuksia rullatessa. Kun hän sitten on ilmassa, ei hän leikkaa nousukaarrossa lyhyintä tietä taakseni, vaan lentää samaa rataa kuin minä olen lentänyt. Pari LaGG-hävittäjää alkaa pelleillä hänen kanssaan ja ne suorittavat kouluammuntaa hän maalitaluna. Ihme, ettei hän jo ole turpeessa, Schwirblatt lentää aina vaan suoraan tekemättä väistöliikettäkään. Ilmeisesti hän pitää tätä kaikkea asiaan kuuluvana. Saan hänet kiinni ja vääntäydyn taakse, hävittäjät menevät matkoihinsa. Laskun jälkeen havaitsee hän koneen rungossa ja ohjauselimissä reikiä. Silloin hän toteaa minulle:

”Ilmatorjunta on ammuskellut aika topakasti, kai sen täytyy olla ilmatorjunta, sillä en havainnut yhtään hävittäjää.”

Sanon vähän pilkallisesti hänelle:

”Minun täytyy onnitella Teitä sydämellisesti taitavasta takampujastanne, joka näyttää ottaneen tehtäväkseen olla näke-

²⁹ Hans Schwirblatt tuli Gorlovkaan marraskuussa 1942 I./St.G 2:een, jossa hän lensi pääasiallisen lentouransa. Siihen sisältyi kaikkiaan noin 810 sotalentoa, jotka melkein kaikki tapahtuivat itärintaman painopistealueilla. Haavoittui Jassyssa Romaniassa pahoin hävittäjien tulituksen takia 31.5.1944 menettäen mm. vasemman jalkansa ja joitakin sormia. Hankkiutui tästä huolimatta vielä rintamalle ja ampui 4.4.1945 ”tykki-Stukalla” vielä 4 neuvostopanssaria. Ritariristi 802:n sotalennon jälkeen heinäkuussa 1944. Lensi usein Rudelin siipimiehenä ja sai lentotavastaan lempinimen ”Der Schatten” (varjo).

mättä yhtään mitään. Ei edes vaikka LaGGit pitävät häntä maalitaulunaan.”

Schwirblattista on tuleva yksi rykmenttimme parhaista ja hänelle on tyypillistä esimerkillinen sitkeys. Lentueessani kaikki kutsuvat häntä vain ”varjokseni”, koska hän lennoilla liimautuu kuin takiainen minuun. Sitä paitsi hän urheilee kanssani yhtä kovaa, ei polta eikä juo. Jo aivan ensiaikoina hän osoittaa osaamisensa lentopuuhissa. Hän lentää melkein aina ”kakkosenani” ja usein olemme kahdestaan asialla. Lähtöjä tulee tiiviisti, sillä sovjetit koettavat päästä yli Konstantinovska–Kramatorskajatieen Slavianskiin meistä länteen ja pohjoiseen. Näillä lennoilla lennän 1 000. sotalentoni. Laivue onnittelee onnea tuovalla nokikolarilla ja porsaalla. Tuhannes sotalento päättää, vaikka kieltäydyn aivan itsepintaisesti, seuraaviksi kuukausiksi käyttöni rintamalla.³⁰

³⁰ Rudel lensi 1 000. sotalentonsa 10.2.1943 ensimmäisenä lentäjänä maailmassa.

STUKA VASTAAN PANSSARIVAUNU

Ensin minun on mentävä lomalle, mutta aivan ensiksi lennettävä Berliiniin kuulemaan, mitä minulta oikein halutaan. Erityistehävä odottaa ja siksi on ilmoitauduttava Valtakunnan ilmailuministeriön eräällä osastolla. Saan syyttää kaikesta vain korkeata sotalentojen määrää. Jos niillä on tämmöisiä vaikutuksia, lakkaan laskemasta niitä. Berliinissä ei tiedetä asiasta mitään.

”Voin siis ottaa heti lentueeni, kyseessä on varmaan jokin rykmentin tekemä erehdys.” Erehdys kielletään ministeriössä ja sen osastoissa kerta kaikkiaan. Puhutaan puheluita ja sitten minulle sanotaan, että minun on mentävä loman jälkeen Rechliniin³¹, jossa kokeillaan voiko lentokoneissa käyttää panssarinläpäiseviä aseita. Komennuskuntaa johtaisi tuntemani kapteeni Stepp³². Sen jälkeen menisi komennuskunta Brjanskiin soveltaamaan teoriaa käytäntöön. Tämä kuulostaa jo vähän paremmalta vaikei olekaan rintamalaivue.

Laskettelen kaksi viikkoa St. Antonissa. Siellä pidetään suuret laskukilpailut ja aktiivilaskijana sekä virkaiältäni vanhimpana upseerina olen samalla ilmavoimien joukkueen johtaja. Siihen kuuluukin kovaa sakkia: Jennewein, Pfeifer, Gabl ja Schuler, kaikki kuuluvat ilmavoimiin. On mukava ladata akkuja kaksi viikkoa.

En haluaisi mennä ensiksi Rechliniin, vaan suoraan Brjans-

³¹ Rechlin oli Saksan ilmavoimien koelentokeskus.

³² Hans-Karl Stepp oli Stuka-aselajin tunnetuimpia ”ässiä” ja johtohenkilöitä. Ilmavoimiin 6.4.1936, Stuka-koulutukseen 1.7.1938. Toimi mm. laivueenkomentajana I/St.G 5:ssä Pohjois-Suomessa 23.6.1942–kesäkuuhun 1943. Sodan lopussa esikuntatehtävissä. Ritariristi 4.2.1942 ja tammenlehvät 25.4.1944, lentänyt noin 900 sotalentoa, muutama Fw 190:llä.

kiin. Panssarikomennuskunta on jo tullut ja saanut ensimmäiset kokemuksensa. Lentokonetyypeinä on Ju 88, joka on varustettu ohjaamon alapuolelle sijoitetulla 75 millimetrin tykillä ja Stuka, sellainen jolla olen lentänyt ja jossa on 37 mm:n panssarintorjuntatykki kummankin siiven alla. Ne käyttävät erikoisampumatarvikkeita, joissa on volframista oleva ydin. Sen pitäisi läpäistä kaikki panssarilevyt. Läpäistyään panssarin hajoaa ammus pirstaleiksi. Muutenkin hidas Stuka tulee vielä hitaammaksi ja ripustetut tykit huonontavat lento-ominaisuuksia. Ketteryys kärsii ja laskuominaisuudet huononevat melkoisesti. Kuitenkin asevaikutus on tärkeämpi kuin lento-ominaisuudet.

Kokeiluista Ju 88:n kanssa suurikaliiberisine tykkeineen luovutaan pian; syntyneet vaikeudet eivät lupaa minkäänlaista menestystä.³³ Myös Ju 87:n kanssa on eräällä lennolla vain tappioita. Useimmat komennuskunnassamme ovat erittäin epäuskoisia; mikä minuun suuresti vaikuttaa, on mahdollisuus voida ampua 20–30 senttimetrin tarkkuudella. Panssarivaunun herkästi haavoittuviin osiin on siis osuttavissa, jos vain menisimme kyllin lähelle – tästä olen varma. Opetusmateriaalin avulla päätämme päähämme venäläiset panssarivaunutyyppit ja opimme missä on kulloinkin niiden haavoittuvaisimmat kohdat: moottori, polttoainesäiliö, ammustila. Pelkkä osuma ei riitä vaunun tuhoutumiseen, vaan pitää osua paikkaan, jossa on syttyvää tai räjähtävää ainetta. Ja se on polttoaine tai ammuksia. Niin kuuluu kaksi viikkoa – sitten tulee kysely ministeriöstä, olemmeko valmiit siirtymään Krimille. Sovjetti painaa päälle kovasti ja toiminta-alue kokeilulle on varmasti suurempi ja parempi.

Matalalento ja ampuminen muutaman metrin korkeudelta silloin kun rintamat ovat paikoillaan, on paikan ilmatorjunnan takia mahdotonta, sen jo tiesimme. Tappiot ovat suuremmat kuin saavutukset. Jos tätä asetta ylipäätään käytettäisiin, niin siellä, missä rintamat ja vihollisen ilmatorjunta ovat liik-

³³ Maaliskuun lopussa 1943 komennuskunnalla oli 19 Ju 87 G-1- ja 4 Ju 88 A-4 -konetta.

keessä. Kapteeni Stepp jää Brjanskiin tullakseen myöhemmin perässä ja minä lennän kunnossa olevien koneiden kanssa Kotonopin ja Nikolajevin kautta Kertsiin Krimille. Kertsissä tapaan jälleen rykmenttini, sydäntä raastaa nähdä vanhat kasvot taas ja muistaa, etten kuulu nyt enää tähän yksikköön. He hyökkäävät pommein Kubanin sillanpääasemassa olevaa Krimskajaa vastaan, jossa on kovat taistelut. Toverit kertovat minulle, että läpimurrossa neuvostopanssarit ajavat vain kilometrin-puolitoista entisen etulinjan eteen.³⁴ Tämä tarkoittaa sitä, että ne ovat silloin vielä etulinjan paikoillaan olevan ja siksi vahvan ilmatorjunnan suojassa.

Tällä sotatoimialueella ilmatorjunta on keskitettyä. Alue on sangen pieni. Kaspianmeren luona olevilta kaukaisimmilta itäisiltä alueilta, jossa sovjettien öljyalueet ovat, ovat lähes kaikki joukot loppujen lopuksi hankkiutuneet tänne. Ne tulivat Mosdokin, Pjatigorskin, Armavirin ja Krasnodarin kautta. Jo ensimmäisenä päivänä teemme ensimmäisen kokeilumme Krimskajan eteläpuolella. Siellä on 800 panssarivaunua. Löydämme ne heti ja tarkoitus on hieman vilkaista, mitä on tehtävissä. Vähemmän mukavaa, että lentäessäni vielä omalla puolella rintamaa saan jo ilmatorjunnan osuman koneeseeni. Muilla koneilla ei mene sen paremmin. Sitten tulevat vielä hävittäjät, vanhempaa sarjaa olevia Spitfireitä, joita nyt kohtaan Venäjällä ensimmäisen keran. Eräs nuori luutnantti putoaa koneineen hedelmätarhaan; hän tulee takaisin hedelmien ja ripulin kanssa. Alku ja kokeilun tulokset eivät näytä ruusuisilta. Mihin vain ilmaannumme lintuinemme, valitellaan kohtaloamme ja povataan kaikille lyhyttä ikää. Mutta mitä kovempi on ilmatorjunta, sen nopeammaksi kehittyi hyökkäysmenetelmäni. Näkyy selvästi, että meillä pitäisi olla aina pommeja mukana, että voisimme taistella vihollis-

³⁴ Johtuu Stalinin määräyksestä, että panssareiden on jalkaväkeä tukiesaan pysyttävä sen hyökkäyksen tahdissa. Syvät iskut Guderianin tapaan eivät olleet luvallisia. Pekka Kantakoski: Punaiset panssarit – Puna-armeijan panssarijoukot 1918–1945 (1998), s. 242.

sen ilmatorjuntaa vastaan. Tykkikoneisiimme emme voi niitä ottaa, koska kone tulee silloin liian painavaksi. Sitä paitsi ei tykein varustetulla Ju 87:llä voi syöksyä, siipiin kohdistuva raskaus on liian suuri. Siis on tarkoituksenmukaista, että saattokoneina on normaaleja pommi-Stukia.

Mittavalla hyökkäysoperaatiolla saavat sovjetit suuren käänteen aikaan. Temjukin luoteispuolella he koettavat kiertää Kubanin rintamamme. He alkavat siirtää kahden divisioonan osia veneillä rantajärvalueen yli ja koettavat siten romahduttaa Kubanin rintaman. Suolla ja järvillä Temjukin luoteispuolella on meillä vain harvoja vartiopisteitä ja aivan pieniä tukikohtia. Niiden taisteluvoima on luonnollisesti hyvin rajallinen eivätkä ne mitenkään voi vastata sovjetien sotatoimeen.

Tiedustelu toteaa suuria määriä veneitä Jeiskin satamassa Ahtarskin lähellä, Stukat pommittavat niitä. Maalit ovat niin pieniä ja veneitä on niin paljon, että pelkästään nämä hyökkäykset eivät saa venäläisiä luopuman aikeistaan. He menevät suurina joukkoina koko ajan, oli päivä tai yö, järvien yli, kokonaismatka voi olla noin 50 kilometriä. Järvet ovat yhteydessä toisiinsa pienillä kanavilla. Näin he työntäytyvät aina vaan lähemmäksi Temjukia – Kubanin rintaman takana ja kaukana selustassamme. Lepotaukoja he pitävät korkeassa kaislikossa tai saarilla. Kun he näin piiloutuvat, on heitä vaikea löytää ja tunnistaa. Kuitenkin, jos aikovat eteenpäin, on tultava järven selälle. Joka päivä olemme aamusta iltaan liikkeellä, kiidämme veden ja kaislikkojen päällä etsimässä veneitä. Iivana soutaa aivan alkeellisilla veneillä, harvoin näkee moottoriveneen. Paitsi käsiaseita, on mukana konekivääreitä ja kranaatinheittimiä. Pieniin veneisiin on nuijittu viidestä seitsemään mieheen, isoimpiin sullottu aina kaksikymmentäkin. Emme käytä erikoisammuksiamme, koska täällä ei vaadita suurta läpäisykykyä. Paremminkin hyvää räjähdysvaikutusta puurakenteessa. Näin veneistä tulee silppua tuota pikaa. Tavalliset ilmatorjunta-ammukset sopivalla syöttimellä osoittautuvat käyttökelpoisimmiksi. Mikä veden päällä liikkuu, on tuhon oma. Iivanan venetappioiden täytyy olla ras-

kaat; muutamassa päivässä ammun yksin koneellani yli 70 paattia päreiksi.

Torjunta kovenee vähitellen, mutta se ei ole este. Yliluutnantti Ruffer³⁵, joka on He 129 -konetta lentävän naapuriyksikön erinomainen ampuja, putoaa alas ja laskeutuu kuten Robinson Crusoe saarelle keskellä laguunia. Hänellä on onnea, saksalainen partio korjaa hänet ehjänä talteen. Sovjetit huomavat pian, että heidän on keskeytettävä tämä yritys. Näillä tappioilla ei ole tulosta saavutettavissa.

On 10. päivä toukokuuta 1943 ja saan tiedon, että Johtaja on myöntänyt minulle tammenlehvän. Minun on pikaisesti mentävä Berliiniin vastaanottamaan kunniamerkki. Seuraavana aamuna en lennä kuten tavallista, etsimään veneitä, vaan Me 109:llä Berliiniin. Matkalla haudon mielessäni sotasuunnitelmaa päästäkseni pian takaisin rykmenttiini. Valtakunnankansliassa kuulen everstiluutnantti von Belowilta³⁶, ilmavoimadjutantilta, että kanssani tulee ilmoittautumaan kunniamerkin vastaanottoon noin tusina sotilaita. He ovat kaikkien puolustushaarojen edustajia kaikin mahdollisin sotilasarvoin. Kerron hänelle, että tulen esittämään Johtajalle toivomuksen päästä pois komennuskunnan vahvuudesta johtamaan vanhaa rintamalentuettani Stuka-rykmentti Immelmanniin. Vain siinä tapauksessa suostun vastaanottamaan kunniamerkin. Hän torjuu minut välittömästi ja lupaa selvittää itse asian. Omista askelistani tähän suuntaan, joita jo olen tehnyt kaukokirjoittimella ilma-armeijalle, en sano sanaakaan. Vähän ennen kuin meidät ilmoitetaan Johtajalle, tuo von Below mukavan viestin, hän on juuri selvit-

³⁵ Rudolf-Heinz Ruffer oli maineikkain Hs 129 -lentäjä. Ritariristi 72 panssarivaunun tuhoamisen jälkeen 9.6.1944. Hän tuhosi noin 300 sotalennolla noin 80 panssarivaunua. Matti Salosen koosteet: Ruffer kaatui ilmatorjunnan alasampumana 16.7.1944. Kyseinen pakkolasku suoalueelle tapahtui 3.5.1943 koneella Hs 129 B-2, WNr. 392, paikannusruudussa 75266.

³⁶ Nicolaus von Below, Hitlerin ilmavoimadjutantti 1936–45.

tänyt kaiken, saisin vanhan lentueeni takaisin, kuitenkin pitää minun vielä hieman nähdä vaivaa kokeilulintujen käyttökelpoisuuden selvittämiseksi. Lupaan sen mielelläni ja voin vasta nyt aidosti iloita tammenlehvästä.

Johtaja jakaa meille tammenlehvät. Yli tunnin hän puhuu meille menneistä sotatilanteista ja nykyisyydestä ja tulevaisuuden suunnitelmista. Hän painottaa ensimmäistä talvea Venäjällä ja Stalingradia. Me kaikki, jotka olimme silloin etulinjassa, hämmästyimme sitä tarkkuutta, jolla hän tuntee yksittäisiä tapauksia.³⁷ Saksalaista sotilasta hän ei syytä yhtään, vaan näkee asiat sellaisina kuin olemme ne itsekin kokeneet. Hän on täynnä ajatuksia ja suunnitelmia ja ehdottoman luottavainen. Uudestaan ja uudestaan hän painottaa, että meidän on lyötävä bolsevismi, koska muuten maailma suistuu kauheaan kaaokseen, josta ei ole ulospääsyä kenelläkään. Siksi meidän on murskettava bolsevismi, olkoonkin, että länsiliittoutuneet eivät halua nyt tunnustaa, miten itselleen ja muulle maailmalle onnetonta politiikkaa he nyt harjoittavat. Hänen henkilöstään säteilee rauha, joka tarttuu meihin kaikkiin. Iloisin mielin menee jokainen tehtäviinsä takaisin ja minäkin olen kahden päivän kuluttua Kertšissä rykmentissäni. Otan vastaan vanhan lentueeni.

³⁷ Tämä johtui siitä, että Hitler vuoden 1941 lopusta lähtien oli myös Saksan maavoimien komentaja ja todella henkilökohtaisesti seurasi operaatioita sekä sekaantui usein johtamiseen yksityiskohtia myöten.

Yliluutnantti Rudel on juuri lentänyt 600. sotalentonsa Venäjällä syksyllä 1942.

Matkaa Stalingradiin on vain kaksikymmentä kilometriä. Yliluutnantti Hans-Ulrich Rudel taka-ampujansa vääpeli Erwin Hentschelin kanssa marraskuussa 1942.

Junkers Ju 87 D-3 -koneita matkalla kohteeseensa kesäkuussa 1943. Pyörien muutosuojukset on otettu pois. Tämä olikin helppoa, sillä neljän pikalukon avaaminen riitti.

Majuri "Fridolin" Becker ja joku jalkaväkimies kuuntelevat Rudelin selostusta. Asut ja Rudelin kaulassa killuva ritariristi tammenlehvän kanssa osoittavat, että kesää 1943 eletään.

Rudel antaa käsi-
merkkiä ohjaamosta
Bolshaja Kostrom-
kassa lokakuussa
1943.

Luutnantti Cervais
haastattelee Rudelia
radio-ohjelmaa var-
ten Bolshaja Kost-
romkassa lokakuussa
1943.

Rudel kuuntelemassa kenraali Pflugbeilin puhetta 9.10.1943 suoritettuaan 1 500. sotalentonsa. Vasemmalla Maataistelurykmentti 2:n komentaja majuri Hans-Karl Stepp.

Rudel saatuaan ilmatorjuntaosuman syksyllä 1943 Orelissa. Kasvoille ja erityisesti otsaan on tullut sirpaleita. Desinfointiin on käytetty ilmeisesti jodia ja se värjää ihon tummaksi.

Rudelin pitkäaikainen radisti/taka-ampuja yliväpeli Erwin Hetschel marraskuussa 1943. Hän lensi 1 490 sotalentoa, enimmäkseen Rudelin kanssa, ja ampui alas seitsemän venäläiskonetta.

Rudel saapuu lennolta ja vastaava mekaanikko väpeli Günther on vastaanottamassa, marraskuu 1943.

Kuvassa on Ju 87 D-3 ja käynnistimen kammassa on kiinni yliväpeli Rothmann. Koneessa ovat Rudel ja Gadermann, ajankohta on 15.1.1944 ja Rudelilla on 150 ammuttua panssarivaunua tilillään.

Rudel kaulassaan Rautaristin ritariristi tammenlehvän ja miekkojen kera, jotka hän sai 25.11.1943.